

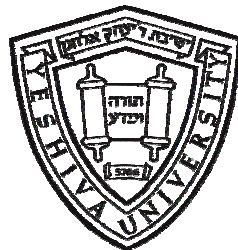
The Abraham Arbesfeld Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

"Pesach Shenit and Pesach Mitzrayim"

- 1) במדבר (ט:א-יד)
- 2) רש"י (שם)
- 3) רמב"ם – ספר המצוות (עשה נז')
- 4) רמב"ם – הלכות קרבן פסח (ה:א-ג, ז)
- 5) ספר החינוך (מצוה שפ')
- 6) ספר החינוך מצוה ה' - מצות קרבן פסח
- 7) משנה פסחים צה.
- 8) משנה פסחים צו.
- 9) רמב"ם הלכות קרבן פסח י:טז
- 10) שמות (יב)
- 11) רש"י (שם)
- 12) משך חכמה במדבר ט:ז

Rabbi Shmuel Hain
יא' אייר תשס"ז • 4/29/07

(1 במדבר ט:א-יד)

(א) וַיְדַבֵּר יְקִיָּקָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּת לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר:

(ב) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ:

(ג) בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֲדוֹ כְּכֹל חֻקֹּתָיו וְכָכֹל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ:

(ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח:

(ה) וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמִדְבַר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְקִיָּקָה אֶת מֹשֶׁה בְּעָשׂוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶהֱרֹן בַּיּוֹם הַהוּא:

(ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת קִרְבָּנֵינוּ יְקִיָּקָה בְּמוֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ח) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מִה יִצְוֶה יְקִיָּקָה לְכֶם: פ

(ט) וַיְדַבֵּר יְקִיָּקָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(י) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יְהִי טְמֵא לְנַפְשׁוֹ אוֹ בְּדַרְכֵי רַחֲקָה לְכֶם אוֹ לְדַרְחֵיכֶם וַעֲשֶׂה פֶסַח לִיקְיָקָה:

(יא) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעֲרֵבִים יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מִצְוֹת וּמִצְוֹת יֵאָכְלוּ:

(יב) לֹא יִשְׁאֲרוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְעַצֶּם לֹא יִשְׁאֲרוּ בּוֹ כְּכֹל חֻקֵּי הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ:

(יג) וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טְהוֹר וּבְדַרְכֵי לֹא יְהִי וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִקְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מַעֲמִיָּה כִּי קִרְבָּנֵנוּ יְקִיָּקָה לֹא הַקְרִיב בְּמוֹעֲדוֹ חֻטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא:

(יד) וְכִי יִגְוֹר אֶתְכֶם גֵּר וַעֲשֶׂה פֶסַח לִיקְיָקָה כְּחֻקֵּי הַפֶּסַח וְכַמִּשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת יְהִי לְכֶם וְלַגֵּר וְלַאֲזֵרַח הָאֶרֶץ: פ

(2 רש"י שם)

(א) בחדש הראשון - פרשה שבראש הספר לא נאמרה עד אייר, למדת שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה. ולמה לא פתח בזה, מפני שהוא גנותן של ישראל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד:

(ז) למה נגרע - אמר להם אין קדשים קריבים בטומאה. אמרו לו יזרק הדם עלינו ככהנים טהורים ויאכל הבשר לטהורים. אמר להם עמדו ואשמעה, כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו. אשרי ילוד אשה שכך מובטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה. וראויה היתה פרשה זו להאמר ע"י משה כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין זכות ע"י זכאי:

(3 רמב"ם - ספר המצוות עשה נו')

והמצוה הני"ז היא שצונו לשחוט פסח שני מי שנמנע ממנו פסח ראשון והוא אמרו יתעלה (בהעל' ט) בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו. ובכאן יש למקשה שיקשה עלי ויאמר אלי למה זה תמנה פסח שני וזה סותר מה שהקדמת בשרש השביעי באמרך שדין המצוה לא יימנה מצוה בפני עצמה, ידע מקשה קושיא זאת שהחכמים כבר חלקו בפסח שני אם יהיה דינו כדין פסח ראשון או הוא צווי נאמר בעצמו ופסקה ההלכה שהוא צווי נאמר בעצמו. ולכן ראוי למנות אותו בפני עצמו. ובגמר פסחים (צג א) אמרו חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי ר' נתן ואמר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר' חנניה בן עקיבא אומר אף על הראשון אינו חייב כרת אלא אם כן לא עשה שניהם. ושאל התלמוד ואמר במאי קא מיפלגי רבי סבר שני רגל בפני עצמו הוא ור' נתן סבר שני תשלומין לראשון הוא. הנה כבר התבאר מה שרמזנו אליו. ושם (צג ב) אמרו הילכך הזיד בזה ובזה, כלומר שלא הקריב פסח ראשון ולא פסח שני בזדון, דברי הכל חייב. שגג בזה ובזה דברי הכל פטור. הזיד בראשון ושגג בשני לרבי ורבי נתן חייב ולרבי חנניה בן עקיבא פטור. וכן כשהזיד בראשון והקריב השני הוא חייב לרבי לפי שאין לדעתו השני תשלומין לראשון. וההלכה בזה כלו כרבי. וזאת המצוה אין הנשים חייבות בה. שכבר התבאר שם (עט ב, צא ב) שהאשה בשני רשות. וכבר התבאר משפטי מצוה זו ג"כ בגמר פסחים (עט - פא א, צ ב - צו א):

(4 רמב"ם - הלכות קרבן פסח ה:א-ג, ז)

הלכה א
מי שהיה טמא בשעת שחיטת הפסח שאין שוחטין עליו, או שהיה בדרך רחוקה, או נאנס באונס אחר, או ששגג ולא הקריב בראשון, הרי זה מביא פסח בארבעה עשר לחדש השני בין הערבים, ושחיטת פסח זה מצות עשה בפני עצמו ודוחה את השבת שאין השני תשלומין לראשון אלא רגל בפני עצמו לפיכך חייבין עליו כרת.

הלכה ב
כיצד מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון אם הזיד ולא הקריב בשני חייב כרת, ואם שגג או נאנס אף בשני פטור, הזיד ולא הקריב בראשון הרי זה מקריב בשני, ואם לא הקריב בשני אף על פי ששגג הרי זה חייב כרת שהרי לא הקריב קרבן ה' במועדו והיה מזיד, אבל מי שהיה טמא או בדרך רחוקה ולא עשה את הראשון, אע"פ שהזיד בשני אינו חייב כרת, שכבר נפטר בפסח ראשון מן הכרת. +/השגת הראב"ד/ מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון אם הזיד. א"א שנה זה במשנתו כרבי, ור' נתן ור' חנינא בן עקיבא פליגי עליה. /השגת הראב"ד/ אע"פ שהזיד בשני. א"א עכשיו סותר את דבריו ומאי שנא טמא ודרך רחוקה והזיד בשני משוגג או נאנס בראשון והזיד בשני. +

הלכה ג
ומי שהיה בדרך רחוקה ושחטו וזרקו עליו את הדם, אף על פי שבא לערב לא הורצה וחייב בפסח שני.

הלכה ז
גר שנתגייר בין פסח ראשון לפסח שני, וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים, חייבין לעשות פסח שני, ואם שחטו עליו בראשון פטור.

(5 ספר החינוך מצוה שפ')

... משרשי המצוה, לפי שמצות הפסח הוא אות חזק וברור לכל רואי השמש בחידוש העולם, כי אז בעת ההיא עשה עמנו האל ברוך הוא נסים ונפלאות גדולות ושינה טבע העולם לעיני עמים רבים, וראו כל עמי הארץ כי השגחתו ויכלתו בתחתונים, ואז בעת ההיא האמינו הכל, ויאמינו כל הבאים אחריהם לעולם באמת, שהוא ברוך הוא ברא העולם יש מאין בעת שרצה, והוא העת הידוע, ואף על פי שבריאת היש מן האין הוא

דבר נמנע מדרך הטבע, כי כמו כן נמנע לבקוע מצולות ים עד עבור בתוכו עם כבד ביבשה וישוּבו למקומן, ולהחיות עם גדול ורב ארבעים שנה מלחם היורד מן השמים יום יום, ויתר האותות והמופתים שעשה לנו בעת ההיא שכולן נתחדשו בהפך הטבעים. וענין חידוש העולם הוא העמוד החזק באמונתנו ובתורתנו, כי למאמיני הקדמות אין תורה וחלק לעולם הבא עם ישראל. ידוע הדבר, אין להאריך במפורסם. על כן היה מרצונו ברוך הוא לזכות במצוה זו הנכבדת כל איש מישראל ואל יעכבהו אונס וריחוק מקום מעשותה, כי אם יקרהו עון שנאנס בחדש הראשון ולא זכה בה עם הקודמין יעשה אותה בחדש השני. ולפי שהוא יסוד גדול בדת, הגיע החיוב גם כן אף על הגר שנתגייר בין פסח ראשון לשני, וכן קטן שהגדיל בין שני הפסחים, שחייבין לעשות פסח שני.

6) ספר החינוך מצוה ה' - מצות קרבן פסח

משרשי מצוה זו, כדי שיזכרו היהודים לעולם הניסים הגדולים שעשה להם השם יתברך ביציאת מצרים.

7) משנה פסחים צה.

מה בין פסח הראשון לשני? הראשון אסור בכל יראה וכל ימצא והשני חמץ ומצה עמו בבית הראשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל באכילתו זה וזה טעון הלל בעשייתו ונאכלין צלי על מצה ומרורים ודוחין את השבת:

8) משנה פסחים צו.

מה בין פסח מצרים לפסח דורות? פסח מצרים מקחו מבעשור וטעון הזאה באגודת אזור ועל המשקוף ועל שתי המזוזות ונאכל בחפזון בלילה אחד ופסח דורות נוהג כל שבעה:

9) רמב"ם הלכות קרבן פסח י טז

[טו] מה בין פסח ראשון, לפסח שני: הראשון--אסור בחמץ בכל יראה ובכל ימצא, ואינו נשחט על חמץ, ואין מוציאין ממנו חוץ לחבורה, וטעון הלל באכילתו, ומביאין עימו חגיגה, ואפשר שיבוא בטומאה אם נטמא רוב הקהל טומאת מת כמו שביארנו. אבל פסח שני--חמץ ומצה עימו בבית, ואינו טעון הלל באכילתו, ומוציאין אותו חוץ לבית אכילתו, ואין מביאין עימו חגיגה, ואינו בא בטומאה. ושניהם דוחין את השבת, וטעונין הלל בעשייתו, ונאכלין צלי בבית אחד על מצה ומרור, ואין מותרין מהן, ואין שוברין בהן את העצם. ולמה לא ישווה השני לראשון לכל הדברים, מאחר שנאמר "ככל חוקת הפסח, יעשו אותו" (במדבר ט, יב)--לפי שפירש בו מקצת חוקת הפסח, ללמד שאינו שווה לראשון אלא בדברים שנתפרשו בו; והם המצוות שבגופו, והם חוקות הפסח שכלל. זה שנאמר במצריים שיילקח הפסח מבעשור, ושהוא טעון הגעת דם באגודת אזור למשקוף ולשתי המזוזות, ושיאכל בחפזון--אין אותן הדברים נוהגות לדורות, ולא נעשו אלא בפסח מצריים בלבד.

10) שמות (יב)

- (א) ויאמר יקנך אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר:
- (ב) החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה:
- (ג) דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה יקחו להם איש ששה לביט ששה לביט:
- (ד) ואם ימעט הבית מהית משה ואלקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במקסת נפש את לפי אכלו תכסו על הששה:
- (ה) ששה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הפסחים ומן העזים תקחו:
- (ו) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה וישחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים:
- (ז) ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם:
- (ח) ויאכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מררים יאכלוהו:
- (ט) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו:
- (י) ולא תותרו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו:
- (יא) וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ונאכלתם אתו בחפזון פסח הוא ליקנך:
- (יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והפיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אל הי מצרים אעשה שפטים אני יקנך:
- (יג) והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים:
- (יד) והיה היום הזה לכם לזכרון וחסתם אתו חג ליקנך לדורותיכם חקת עולם תחגגוהו:
- (טו) שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השביעי:
- (טז) וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם:
- (יז) ושמרתם את המצות פי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדורותיכם חקת עולם:
- (יח) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים לחדש בערב:
- (יט) שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעצת ישראל בגר ובאזרח הארץ:
- (כ) כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות: פ
- (כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתיכם וישחטו הפסח:
- (כב) וילקחתם אגדת אזור וטבלתם בדם אשר בסף והגעעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר:
- (כג) ועבר יקנך לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יקנך על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף:
- (כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם:
- (כה) והיה פי תבאו אל הארץ אשר יתן יקנך לכם פאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת:
- (כו) והיה פי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם:
- (כז) ונאמרתם זבח פסח הוא ליקנך אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו:
- (כח) וילכו ויעשו בני ישראל פאשר צוה יקנך את משה ואהרן בן עשו: ס

- (כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּקְנֶק הַכָּהֵן כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פְּרֹעֶה הַיֹּשֵׁב עַל כֶּסֶאֱוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה :
- (ל) וַיִּקְרָא פְּרֹעֶה לַיְלָה הוּא וְכָל עֲבָדָיו וְכָל מִצְרַיִם וַתְּהִי צִעֲקָה גְדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת :
- (לא) וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צִאוּ מֵתוֹךְ עַמִּי גַם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת יְקֹנֶק בְּדַבְּרֵכֶם :
- (לב) גַּם צִאֲנֶכֶם גַּם בְּקִרְבְּכֶם קָחוּ פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְתֶּם וּלְכוּ וּבְרַכְתֶּם גַּם אֹתִי :
- (לג) וַתִּחַזַּק מִצְרַיִם עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחֵם מִן הָאֶרֶץ כִּי אָמְרוּ כִּלְנוּ מֵתִים :
- (לד) וַיִּשְׂא הָעַם אֶת בְּצִקוֹ טַרְסִים יַחְמֵץ מִשְׂאֲרֵתָם צָרְרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שַׂכְמָם :
- (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַדְּבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׂאֻהוּ מִמִּצְרַיִם כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וּשְׂמֹלֹת :
- (לו) וַיִּקְנֶק נִתַּן אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֻהוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם : פ
- (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמֶסֶס סִכְתָּה כִּשְׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רְגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף :
- (לח) וְגַם עֲרַב רַב עָלָה אִתָּם וַצֹּאן וּבָקָר מִקְנֵה כְּבֹד מֵאֹד :
- (לט) וַיֹּאפּוּ אֶת הַבְּצִק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חִמְץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם :
- (מ) וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה :
- (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת יְקֹנֶק מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם :
- (מב) לֵיל שְׁמֵרַיִם הוּא לִיקְנֶק הַהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה לִיקְנֶק שְׁמֵרַיִם לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם : פ
- (מג) וַיֹּאמֶר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֵאכַל בוֹ :
- (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּה אִתּוֹ אִזּוֹ יֵאכַל בוֹ :
- (מה) תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא יֵאכַל בוֹ :
- (מו) בְּבֵית אֶחָד יֵאכַל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת מִן הַבֶּשֶׂר חוּצָה וְעֵצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ :
- (מז) כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ :
- (מח) וְכִי יִגּוֹר אֲתָן גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לִיקְנֶק הַמּוֹל לֹו כָּל זָכָר וְאִזּוֹ יִקְרַב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כְּאֲזֻרַח הָאֶרֶץ וְכָל עַרְל לֹא יֵאכַל בוֹ :
- (מט) תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לְאֲזֻרַח וְלִגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם :
- (נ) וַיַּעֲשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹנֶק אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ : ס
- (נא) וַיְהִי בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְקֹנֶק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאוֹתָם : פ

11 רש"י (שם)

(ו) והיה לכם למשמרת - זה לשון בקור שטעון בקור ממום ארבעה ימים קודם שחיטה, ומפני מה הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים מה שלא צוה כן בפסח דורות, היה ר' מתיא בן חרש אומר הרי הוא אומר (יחזקאל טז ח) ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים, הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו ולא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר (שם ז) ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצות דם פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה, שנאמר (שם ו) מתבוססת בדמין, בשני דמים, ואומר (זכרי' ט יא). גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים בו, ולפי שהיו שטופים בעבודה זרה אמר להם (פסוק כא) משכו וקחו לכם, משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה:

12 רש"י (שם)

(מח) ועשה פסח - יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד, תלמוד לומר והיה כאזרח הארץ, מה אזרח בארבעה עשר אף גר בארבעה עשר:

13 משך חכמה במדבר ט:ז

ויתכן דאף דגר צריך להביא קרבן עולת העוף [בתהליך הגירות], זה דוקא בלא עשה פסח, אבל עשה פסח עם הצבור, סגי בלא קרבן, והוא כאזרח הארץ, ותו אינו צריך להביא את קרבן גירות שלו, ואוכל אח"כ בקדשים, כמו שישראל במצרים אכלו פסח בלא קרבן. ולכן אמר (שמות יב:מח): "וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה", המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו והיה כאזרח הארץ. פירוש, שמעתה יהיה ככל כשרי ישראל לכל הלכותיו בלא קרבן. ואם כי זה חדש ולא נזכר כלל, רק כן משמע ממשנה סוף פרק האשה, דערל גוי טובל ואוכל פסחו לערב, ולא נזכר קרבן כלל.